

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. I. Præmittuntur aliqua ad intelligentiam quæstionis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

qui fragmenta, & partes audit. Cum autem non sit probabilis propositio, quæ firma ratione non nititur, idem est dicere, quod illa opinio non nititur firma ratione, ac dicere quod non est probabilis.

Tolet. 59. Card. Toletus lib. 6. Sumi. cap. 7. ita ait: *Profecto non est visus audire Missam integram, sed duas dimidietates duarum Missarum, quæ inter se non faciunt integritatem.* In quibus verbis videtur Toletus non invenire firmam rationem, quæ essentialiter requiritur ad probabilitatem. Quibus similia invenies in alijs Doctoribus.

60. Quibus accedit, quod cum Pontifex damaverit eam opinionem asserentem, [satisfieri præcepto per simultaneam auditionem duarum partium Missæ,] creditur, ea præcipue ratione nixum esse, quod duæ medietates Missæ non faciunt integritatem; ex quo sequitur, similiter deserendam esse opinionem de successiva auditione duarum partium Missæ: nam in utraque opinione militat eadem ratio; quamvis magis monstrosè in simultanea.

61. Et quidem si solum attendere ad principia intrinseca, recte dici posset, hanc opinionem de auditione successiva duarum medietatum, esse tenuiter probabilem, propter dicta; & consequenter non esse practicè probabilem, propter damnationem tertiæ propositionis contentam in hoc decreto, quàm retuli supra num. 55. Attendendo tamen ad principia extrinseca, & ad auctoritatem Doctorum, qui eam opinionem tumentur, admittere possum in ea opinione sufficientem probabilitatem ad praxim. Et ita Pater Suarez, ubi supra dixit: *Propter auctoritatem prædictorum Doctorum non potest contraria*

sententia practicè condemnari; & ille, qui ex illa fuerit operatus, non peccabit mortaliter. Et eodem modo Lugo Card. disp. 22. de Euchar. num. 8. admittit probabilitatem eius sententiæ solum per principia extrinseca. Quod intellige, dum Romana Cathedra, cuius est declarare intentionem legum suarum, oppositum non declaraverit.

DISERTAT. XXXIII.

An ille, qui non potest recitare matutinum, & Laudes teneatur ad reliquas horas, quas potest?

CAPVT I.

Præmittuntur aliqua ad intelligentiam questionis?

SUMMARIUM.

Refertur propositio damnata. num. 1. Sententia negans obligationem, & eius fundamentum. num. 2.

Discrimen inter Beneficiarios, et reliquos, qui tenentur ad horas Canonicas. num. 3.

Præceptum aliquando versatur circa materiam dividuam, aliquando circa indivisibilem. num. 4.

Si intentio præipientis est ad totum, ut totum, qui nequit implere totum, non tenetur ad partem. num. 5.

Ex quo principio pendeat resolutio præsentis dubij. num. 6. & 7.

Pro-

1. **P**ropositio inter damnatas quinquagesima quarta hæc est: *Qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, potest autem reliquas horas, ad nihil tenetur; quia maior pars trahit ad se minorem.*

Navar. Primus Author huius opinionis fuit Doctor. Navarrus in cap. *Quando*. De consecr. dist. 1. cap. suo 11. num. 15. asserens, eum, qui non potest persolvere maiorem partem Officij Canonici, non teneri ad minorem, quam potest. Quem sequitur *Diana;* part. 4. tract. 4. resol. 225., & alij, quos ipse refert.

2. Fundamentum eorum est. Quia non quælibet potentia recitandi aliquam partem, ad eam recitandam obligat, quando est impotentia ad reliquas. Nam si ea potentia ad recitandam minorem partem obligaret, innumeris scrupulis, & perplexitatibus pateret: vix enim erit ægrotus, qui saltem brevem aliquam horam recitare non possit; cum tamen experientia compertum sit, neminem cum ægrotis ita minutatim agere, ut illum urgeat ad recitandam aliquam brevem horam, quam posset; sed absolute declaratur ægrotus exemptus ab ea obligatione recitandi. Cum ergo non definiatur in iure, ad quantam partem teneatur ægrotus, aut quilibet alius impeditus ad partem præcepti, videtur nullum aptius iudicium efformari posse, quam ut maior pars trahat ad se minorem. Quod axioma de sumptum est ex cap. 1. de ijs, quæ fiunt a maiori.

Tho. Hur. 3. Thomas Hurtado tom. 1. de Residentia lib. 5. Resol. 7. sub resol. 10. num. 42. (teste Filguera in expositine huius propositionis 54.) mediam subivit semitam, dicens, Beneficiarios, quia ex iustitia tenentur restituere fructus corresponden-

tes singulis horis, & si non possint recitare Matutinum, & Laudes, teneri ad reliquas horas; Regulares vero non teneri, quia eorum obligatio solum fundatur in virtute Religionis. Subiungit Filguera citatus hæc verba: [Si autem P. Hurtadus differentiam, quam excogitaverat, mordicus defendisset, probabile forsitan alicui videretur post damnationem Pontificiam, quod qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, potest autem ad reliquas horas, ad nihil tenetur, si solum ad recitandum obligatur virtute Religionis; non autem ratione Beneficij Ecclesiastici. Cum in odiosis, ut loquuntur Authores, debeat fieri restrictio, sicut in favorabilibus ampliatio, poterat non iniuriose, seu non violenter damnatio Pontificia intelligi de obstricto ad recitandum ex virtute iustitiæ, non autem Religionis; quod quidem minus est.] Vbi vides, inclinare Filgueram ad hoc, quod damnatio Pontificia extendatur solum ad obligationem recitandi ex iustitia; quamvis id non absolute asserat.

4. Pro cuius rei claritate præmitto, duplicem esse materiam præcepti, aliam dividiuam, & aliam individiuam. Dicitur dividiua, quando habet plures partes, ad quarum singulas seorsim ab alijs obligat præceptum. V. g. ieiunium Quadragesimæ, quæ dividitur in quadraginta dies, in quorum singulis obligat præceptum. Dicitur individiua, quæ non habet plures partes, ad quarum singulas obliget præceptum, seorsim ab alijs: v. g. præceptum confessionis annuæ, & præceptum communicandi in Paschate. Itaque materia individiua præcepti dicitur duo, vel quod non habeat plures partes, vel si eas habeat, non obliget ad eas, seorsim ab alijs. Communio Paschatis est materia individiua,

vidua, quia non habet plures partes; & confessio, annua quam præcipit Ecclesia, & si habet tres partes, cordis contritionem, oris confessionem, & operis satisfactionem, tamen materia individua est præcepti Ecclesiastici, quia non præcipit singulas earum seorsim ab alijs, sed illas tres partes simul, sive vt coniungendas ad conficiendum vnum Sacramentum.

5. Hinc fit, quod quando materia est individua, si quis non possit implere totam materiam, & possit implere vnam partem materiae, non tenetur ad hanc partem implendam. Et ita si quis voveat vnum psalterium integrum indivisibiliter, ita vt intentio voventis feratur ad totum, vt totum, & non aliter; quamvis psalterium dividatur in partes, si non possit quis recitare totum psalterium, non tenetur ad partem; quia obligatio eius voti est de materia individua ex intentione voventis. Et idem evenit in præceptis, si constat, intentionem legislatoris esse, præcipere totum vt totum, & non singulas partes seorsim ab alijs.

6. Quare præsens quaestio, [An qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, teneatur ad reliquas horas?] Pendet ab hac altera quaestione, [An præceptum recitandi Officium Canonicum contineat materiam dividuam, an individua?] & iuxta dicionem huius secundæ quaestionis decidenda est prima.

7. Casus autem, in quibus frequentius potest habere locum hæc quaestio, sunt, vel quando infirmus non potest recitare Matutinum, & Laudes; iudicat autem se posse recitare horas minores: vel quando quis amisit Breviarium, nec potest illo die invenire illud, vel aliud com-

modatum, & ideo non potest recitare Matutinum; potest autem alias horas recitare; vel quando necessarii suæ obligationis negotijs impeditus vsque ad vnum quadrantem ante mediam noctem, nihil recitavit, & ideo non potest in illo quadrante residuo recitare Matutinum, & Laudes.

CAPVT II.

Ostenditur falsitas propositionis damnatæ.

SUMMARIVM.

Quid ad hoc conferat hæc declaratio? num. 8.

Præceptum de recitatione versatur circa materiam dividuam num. 9. & 10.

Non versatur ad totum, reductive vt totum num. 11.

Qui non potest totum, tenetur ad partem rei dividuæ. num. 12.

Inconsequentia in doctrina opposita. num. 13.

Quo modo intelligendum, quod maior pars trahit ad se minorem. num. 14.

Damnationem intelligi solum de Beneficiario, improbable est. num. 16.

8. **V**eritatem in hac damnatione statutam, & falsitatem propositionis damnatæ, defendit, & explicat optime, P. Suarez tom. 2. de Relig. tract. 1. lib. 4. cap. 28. à num. 22., & Pater Thomas Sanchez

Suarez. Tho San.